

громадян – заможні верстви населення спроможні обрати та оплатити навчання у престижних ВНЗ. Окрім цього, поступове зростання частки приватного фінансування вищої освіти у розвинутих країнах жодною мірою не відбувається за рахунок скорочення державного фінансування: обсяги і державного, і приватного фінансування постійно зростають.

Внаслідок глобалізації вищої освіти Україна стоятиме перед такими викликами як:

- популяризація глобальних мультикультурних цінностей;
- посилення світового домінування євроатлантичної культури;
- експансія зарубіжних освітніх провайдерів;
- втрата потенційних студентів;
- трудова міграція провідних вчених;
- загроза безробіття серед вчених та науковців;
- ліквідація значної кількості ВНЗ;
- інтелектуальне зубожіння нації;
- втрата національної культури та ідентичності.

В цілому університети уже сьогодні повинні активно працювати над концепцією адаптації вищої освіти до вимог епохи глобалізації. Суспільство повинно розуміти, що основна ідея, мета та ціль глобалізації вищої освіти – це світовий поступ.

Перелік використаних джерел:

1. Скотт П. Глобализация и университет // ВВШ «Alma Mater». – 2000. – № 4. – С. 3–8.

Яблонський Юрій

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Розвинута ринкова економіка передбачає функціонування багатьох ринків. Одним із таких ринків є ринок фінансових послуг, на якому серед інших інституцій діють і кредитні спілки. Вони виступають альтернативним щодо банків джерелом отримання позикових коштів для населення, приватних підприємств, фермерських господарств. Основна їх перевага полягає у тому, що ці інституції дають можливість отримати фінансові послуги та продукти громадянам із невеликими доходами, дрібним підприємцям і сільськогосподарським товаровиробникам.

В Україні кредитні спілки відновили свою діяльність після проголошення незалежності і за досить короткий проміжок часу встигли зайняти суттєве місце на ринку фінансових послуг України. При цьому, у нашій країні унікальність цих установ взаємодопомоги громадян лишається нерозкритою, економічний потенціал – невикористаним, діяльність – проблемною, а регулювання – неефективним [1, с. 43].

Дослідження явища кредитної кооперації, його еволюції та сучасного стану дозволило виділити два основні типи кредитних спілок, які на даний час функціонують на ринку кредитної кооперації: кредитні спілки, які дотримуються кооперативних принципів при здійсненні діяльності – «класичні» кредитні спілки, та кредитні спілки, які, користуючись ідеями кооперації, працюють як фінансові установи кооперативного типу, що мають на меті максимізувати власні доходи, – «псевдо» кредитні спілки.

Державне регулювання кредитних спілок в Україні потребує удосконалення. До особливостей державного регулювання діяльності кредитних спілок на сучасному етапі належить неефективний нагляд та відсутність інструментів впливу на ринок кредитної кооперації. Основними інструментами, які дозволять удосконалити державне регулювання кредитних спілок, на наш погляд, є: запровадження системи раннього попередження, ліміт каси, організація механізму отримання стабілізаційних кредитів, проведення додаткової аудиторської перевірки, подання звітності частіше одного разу на квартал, посилення механізму саморегулювання.

Ринок, де діють кредитні спілки, є важливою складовою частиною ринку фінансових послуг країни. Кредитні спілки спільно із своїми відокремленими підрозділами утворюють потужну систему установ, які здатні задовольнити потреби у фінансових послугах значної частини населення країни, адже на даний час ці фінансові установи діють у кожній області. Найбільша кількість кредитних кооперативів діє на території м. Києва, Луганської, Донецької, Харківської, Львівської, Дніпропетровської, Черкаської та інших областей, які об'єднують навколо себе більше 1 млн. членів.

Результати аналізу тенденцій розвитку кредитних спілок показали, що вітчизняні спілки є домінуючими за кількістю установ серед інших небанківських фінансових організацій. При цьому, за обсягом активів вони послабили свої позиції порівняно із 2004–2008 рр., коли поступалися лише страховим компаніям. Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок засвідчує нестабільність системи кредитної кооперації та її поступовий занепад. Разом з тим, розвиток кредитних спілок у світі демонструє протилежний тренд. У країнах з високорозвиненою системою кредитної кооперації (у США, Канаді, Польщі, Литві та ін.) згадані інституції поступово нарощують свої активи, формують резерви, їхніми послугами користується все більше громадян, адже їх внески гарантуються державною владою, успішно конкурують із іншими фінансовими установами, у тому числі банками, оскільки надають своїм членам дешевші фінансові послуги [2, с. 62].

Сучасна архітектура системи кредитної кооперації не дозволяє кредитним спілкам вийти на новий рівень розвитку та ефективно функціонувати, а тому потребує перебудови. Необхідно утворити у кожній області країни об'єднані кредитні спілки, членами яких мають стати всі кредитні спілки визначеної області. Основною метою такого утворення має стати підтримка належного рівня ліквідності кредитних спілок-учасниць через надання стабілізаційних кредитів.

Крім того, на даний час виникає необхідність посилення саморегулювання у системі кредитної кооперації, що дозволить більш оперативно реагувати на загрози у діяльності кредитних спілок. Реалізація згаданих пропозицій дозволить не лише зменшити витрати на утримання державного апарату регулятора, а й удосконалити функціонування кредитних спілок через підвищення рівня прозорості та відповідальності за наслідки своєї роботи.

Перелік використаних джерел:

1. Хомутенко А. В. Система фінансового контролю за діяльністю небанківських неприбуткових фінансових установ України : монографія / А. В. Хомутенко – Одеса : Друк, 2009. – 188 с.
2. Штиль І. В. Перспективи діяльності саморегульвних організацій на ринку кредитної кооперації в Україні [Текст] / І. В. Штиль // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – № 3 (166). – С. 59–64.